

BREU GUIA DE LES ELECCIONS SINDICALS LABORALS

EL PROCÉS ELECTORAL

El dret bàsic dels treballadors de participació en l'empresa es canalitza a través dels òrgans de representació previstos en el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març, (BOE núm. 75, de 29/03/1995):

Els Delegats de Personal (empreses entre 6 i 49 treballadors) i
El Comité d'Empresa (de 50 treballadors endavant).

Per a l'elecció d'estos òrgans la normativa laboral estableix un procediment del qual assenyalen a continuació les seues fites més importants. Esta informació no pot preveure totes les possibilitats i requisits establits en la regulació legal, la consulta de la qual és imprescindible.

CONVOCATÒRIA o PREAVÍS

Poden promoure estes eleccions les organitzacions sindicals més representatives, les que compten amb un mínim d'un 10% de representants en l'empresa o els treballadors del centre de treball per acord majoritari.

La promoció pot ser individualitzada (en un centre de treball o empresa) o generalitzada (en un o diversos àmbits funcionals o territorials). En este últim cas només la poden promoure els sindicats més representatius o representatius la representativitat conjunta dels quals supere el 50% dels representants elegits en l'àmbit en què es porte a efecte la promoció.

La decisió de realitzar eleccions a la totalitat de Delegats de Personal i membres del Comité d'Empresa o bé eleccions parcials a estos òrgans s'ha de comunicar, a més de l'empresari, a l'Oficina pública de l'autoritat laboral amb una antelació màxima de 3 mesos i mínima d'1 mes a la data que s'assenyale com d'inici del procés electoral.

Per a esta comunicació s'utilitzarà –igual que en les posteriors- el model establert com obligatori en el Reglament mencionat, el [Model 1: "Comunicació dels promotors per a la realització d'eleccions"](#).

Una vegada presentada la comunicació en l'oficina pública esta exposarà, l'endemà hàbil, en el tauler d'anuncis el preavís presentat, i en facilitarà còpia als sindicats que així ho sol·liciten. I si es tracta d'una promoció generalitzada, en els 3 dies següents a la seua presentació haurà d'enviar una còpia de l'escrit de promoció a cada una de les oficines públiques que puguen resultar afectades per esta promoció.

INICI DEL PROCÉS ELECTORAL

Una vegada comunicada a l'empresa la promoció d'eleccions esta, en el termini de 7 dies, ha de traslladar la comunicació a aquells treballadors que hagen de formar part de la Mesa Electoral i als seus suplents (el president serà el treballador de més antiguitat en l'empresa, vocals seran els electors de major i menor edat, este últim també actuarà de secretari. Es designaran com a suplents a aquells treballadors que seguisquen als titulars de la

mesa en l'ordre indicat d'antiguitat o edat). També l'empresari ha de comunicar la promoció als representants dels treballadors i posar tot això, simultàniament, en coneixement dels promotors.

La Mesa Electoral s'ha de constituir formalment en la data assenyalada pels promotors com d'iniciació del procés electoral. Si es tracta d'una mesa única (eleccions a Delegats de Personal) s'utilitzarà el [Model 3: "Acta de constitució de la mesa electoral"](#). Si es tracta d'eleccions a Comitè d'Empresa s'utilitzarà el Model 3 si hi ha una sola mesa i si hi ha diverses meses, cada una utilitzarà el [Model 4: "Acta de constitució de mesa electoral nombre \[...\] del col·legi \[...\]"](#)

Quan hi haja diverses meses es podrà constituir –per acord majoritari dels seus membres- una mesa electoral central integrada per 5 membres triats entre els components de les meses electorals.

Des del moment de la seua constitució la Mesa Electoral ha de realitzar tota una sèrie d'actes dins del període màxim que l'Estatut dels Treballadors estableix com a límit per a la realització de la votació:

- En les eleccions en centres de treball de fins a 30 treballadors (que elegixen 1 sol Delegat) este termini és de 24 hores.
- En la resta d'eleccions a Delegats de Personal el termini màxim és de 10 dies.
- En les eleccions a Comitès d'Empresa no s'estableix un termini màxim sinó una sèrie de terminis per a les actuacions intermèdies.

La primera cosa que ha de fer la Mesa electoral és fixar el cens d'electors. Este es forma a partir del cens laboral que l'empresa té obligació de facilitar-li: [Model 2.1 "Cens de treballadors fixos o amb contracte superior a un any"](#) i [Model 2.2. "Cens de treballadors eventuais o amb contracte inferior a un any"](#).

Si es tracta d'eleccions a Delegats de Personal el cens laboral el facilitarà l'empresa en el mateix termini de 7 dies de trasllat de la comunicació de la convocatòria. Si són eleccions a Comitè d'Empresa és la Mesa la que, una vegada constituïda, ha de sol·licitar el cens laboral i, una vegada rebut este, ha de confeccionar la llista del cens d'electors i fer-la pública en els taulers d'anuncis per mitjà de la seua exposició durant un temps no inferior a 72 hores.

Una vegada resoltes les reclamacions sobre el cens electoral la Mesa ha de fixar el cens definitiu i el nombre de representants a elegir. S'obri aleshores un termini per a presentar candidatures (per a la qual cosa s'utilitzarà el [Model 8.- "Presentació de candidatures"](#)) al final del qual es procedirà a la seua proclamació (no hi ha model específic per a esta).

Una vegada resoltes les reclamacions que es puguem presentar i una vegada proclamades definitivament les candidatures s'inicia la 'campanya electoral' període durant el qual els promotors, els presentadors de candidats i els mateixos candidats podran efectuar la propaganda electoral que consideren oportuna –sempre que no s'altere la prestació normal del treball- fins a les zero hores del dia anterior a l'assenyalat per a la votació (esta limitació no s'aplica a les empreses que tinguen fins a 30 treballadors).

VOTACIÓ

El dia assenyalat per la Mesa electoral es durà a terme la votació, que s'efectuarà en el centre o lloc de treball i durant la jornada laboral.

En les eleccions a Delegats de Personal hi haurà una llista única de candidats i cada elector podrà donar el seu vot a un nombre màxim d'aspirants equivalents al de llocs a cobrir.

En les eleccions a Comitè d'Empresa es votarà per col·legis electorals (almenys dos, "tècnics i administratius" i "treballadors especialistes i no qualificats") i cada elector podrà donar el seu vot a una sola de les llistes per a les del comitè que corresponga al seu col·legi.

El vot serà lliure, secret, personal i directe i les paperetes (que tindran totes les mateixes característiques de grandària, color d'impressió i qualitat del paper) s'introduiran en urnes tancades.

Una vegada finalitzada la votació dels electors presencials es procedirà a introduir les paperetes de vot rebudes per correu dins del termini.

ESCRUTINI I ATRIBUCIÓ DE RESULTATS

S'anomena escrutini l'acte en què cada una de les meses que s'hagen instal·lat, immediatament després de realitzada la votació, procedix a l'obertura de les urnes i a fer, públicament, el recompte de vots per mitjà de la lectura pel president, en veu alta, de les paperetes.

El resultat de l'escrutini s'ha de traslladar a l'Acta d'Escrutini de cada una de les meses, on també s'inclouran les incidències i protestes hagudes. I es firmaran pels components de la taula, els interventors i el representant de l'empresari si n'hi ha.

- ✓ En les eleccions a Delegats de Personal s'utilitzarà el [Model 5.1 "Acta d'escrutini de delegats de personal"](#) i el [Model 5.2 "Acta d'escrutini de delegats de personal \(conclusió\)"](#). Es consignarà també el nombre dels delegats elegits, que seran els que tinguen major nombre de vots.
- ✓ En les eleccions a Comitè d'Empresa s'utilitzarà el [Model 6.1 "Acta d'escrutini de membres de Comitès d'Empresa"](#); el [Model 6.2 "Acta d'escrutini de membres de Comitès d'Empresa \(continuació\)"](#) i el [Model 6.3 "Acta d'escrutini de membres de Comitès de Empresa \(conclusió\)"](#).

Si hi ha diverses meses electorals en una mateixa empresa o centre, es reuniran tot seguit i en reunió conjunta efectuaran l'escrutini global i l'atribució de resultats a les llistes, emplenant el [Model 7.1 "Acta global d'escrutini de membres de comitès d'Empresa"](#), el [Model 7.2 "Acta global d'escrutini de membres de Comitès d'Empresa \(continuació\)"](#), el [Model 7.3 "Acta global d'escrutini de membres de Comitès d'Empresa \(conclusió\)"](#) i el [Model 7.3 \(annex\) "Representants elegits en Comitès d'Empresa"](#). Per a l'atribució de representants elegits no es tindran en compte ni els vots en blanc ni les candidatures que no hagen obtingut, almenys, el 5% dels vots vàlids del seu col·legi respectiu.

Si només hi ha una mesa s'emplenaran els models 5 o 7 segons pertoque.

El president de la mesa enviarà còpies de l'acta (d'escrutini global, s'entén) a l'empresari i als interventors de les candidatures, així com als representants electes. També podrà enviar a l'oficina pública a través de fax o un altre mitjà de reproducció telemàtica l'acta d'escrutini. (Encara que posteriorment li envie l'original)

I, sense perjudi de tot això, els interventors acreditats davant de la mesa electoral que ha realitzat l'escrutini global poden sol·licitar, i en este cas el president l'estendrà, un certificat on figure la data de votació i els resultats produïts, [Model 9. "Certificat de la mesa electoral sobre resultat de les eleccions"](#)

Finalment, en el termini de 24 hores següents a l'acabament de la redacció de l'acta d'escrutini, el resultat de la votació es publicarà en els taulers d'anuncis.

PRESENTACIÓ EN L'OFICINA PÚBLICA

En el termini de tres dies, el president de la Mesa (o membre de mesa en qui delegue per escrit) presentarà en l'oficina pública la documentació **original** següent:

Eleccions a Delegats de Personal:

Model 3 Acta de constitució de la mesa electoral.

Model 5, Full 1 i 2 Acta d'escrutini de delegats de personal.

Paperetes de vots nuls o impugnats (si n'hi ha).

Eleccions a Comité d'Empresa:

Models 3 o 4. Actes de constitució de totes les meses electorals

Model 6 (Fulls 1, 2 i 3) Actes d'escrutini de membres de Comités d'Empresa de totes les meses

Model 7 (Fulls 1, 2, 3 i annex) Acta global d'escrutini i representants elegits.

Paperetes de vots nuls o impugnats (si n'hi ha).

Si l'enviament de la documentació electoral es realitza per correu, haurà de fer-se per mitjà de **correu certificat**, presentant en l'Oficina de Correus el sobre obert perquè se segelle, almenys, l'acta global d'escrutini.

Esta oficina procedirà en l'immediat dia hàbil a la publicació en els taulers d'anuncis d'una còpia de l'acta, i n'entregarà còpia als sindicats que així li ho sol·liciten i traslladarà a l'empresa la presentació en la dita oficina pública de l'acta corresponent al procés electoral que ha tingut lloc en aquella, amb indicació de la data en què finalitza el termini per a impugnar-la i mantindrà el depòsit de les paperetes fins a complir-se els terminis d'impugnació.

IMPUGNACIÓ DEL PROCÉS ELECTORAL

L'escrit d'impugnació d'un procés electoral haurà de presentar-se en l'oficina pública competent, en un termini de tres dies hàbils, comptats des de l'endemà d'aquell en què s'hagen produït els fets o la mesa haja resolt la reclamació.

En el cas d'impugnacions promogudes pels sindicats que no hagen presentat candidats en el centre de treball en què s'ha realitzat l'elecció, els tres dies es computaran des del dia en què es conega el fet impugnable.

Si s'impugnaren actes del dia de la votació o posteriors a este, el termini serà de deu dies hàbils, comptats a partir de l'entrada de les actes en l'oficina pública competent.

Una vegada rebut l'escrit d'impugnació l'oficina pública traslladarà a l'àrbitre l'escrit en el dia hàbil posterior a la seua recepció, així com una còpia de l'expedient electoral administratiu. Si s'ha presentat una acta electoral per a registre, se suspendrà la seua tramitació.

Si s'ha impugnat la votació, l'oficina procedirà al registre de l'acta o a la seua denegació, segons el contingut del laude arbitral. Este es podrà impugnar davant de la jurisdicció laboral, a través de la modalitat processal corresponent.

REGISTRE DE LES ACTES ELECTORALS

En cas contrari, l'oficina pública, transcorreguts els deu dies hàbils des de la seua publicació en el tauler d'anuncis, procedirà o no al registre de les actes electorals.

La denegació del registre d'una acta per l'oficina pública només podrà fer-se quan hi concórrega algunes de les circumstàncies següents:

- a) Actes que no estiguen esteses en els models oficials.
- b) Falta de comunicació de la promoció electoral a l'oficina pública.
- c) Falta de firma del president de la mesa electoral.
- d) Actes en què s'ometen algunes de les dades dels models oficials, que impedisca el còmput electoral. En el cas de comunitats autònomes que no hagen rebut el traspàs de servicis corresponent, s'entendrà que impedixen el còmput electoral l'omissió d'algunes de les dades dels models 3, 4, 5, 6 i 7
- e) Actes il·legibles que impedisquen el còmput electoral.

Excepte en el supòsit previst en la lletra b), l'oficina pública requerirà, dins del dia hàbil, següent, el president de la mesa electoral perquè en el termini de deu dies hàbils faça l'esmena corresponent. Este requeriment serà comunicat als sindicats que hagen obtingut representació i a la resta de candidatures.

Mentre s'efectua l'esmena requerida, es procedix, si és el cas, al posterior registre de l'acta, els representants elegits conservaran a tots els efectes les garanties previstes en la llei.

Una vegada efectuada l'esmena, esta oficina pública procedirà al registre de l'acta electoral corresponent. Una vegada transcorregut este termini sense que s'haja efectuat l'esmena, o no realitzada esta en la forma deguda, l'oficina pública, en el termini de deu dies hàbils, denegarà el registre i ho comunicarà als sindicats que hagen obtingut representació, a la resta de candidatures i al president de la mesa.

En el cas que la denegació del registre es dega a la falta de comunicació de la promoció electoral a l'oficina pública no pertocarà requeriment d'esmena, per la qual cosa, una vegada comprovada la falta per la dita oficina pública, esta procedirà sense més tràmits a la denegació del registre i ho comunicarà al president de la mesa electoral, als sindicats que hagen obtingut representació, a la resta de candidatures i a l'empresa.

La resolució denegatòria del registre podrà ser impugnada davant de l'ordre jurisdiccional social, a través de la modalitat processal corresponent